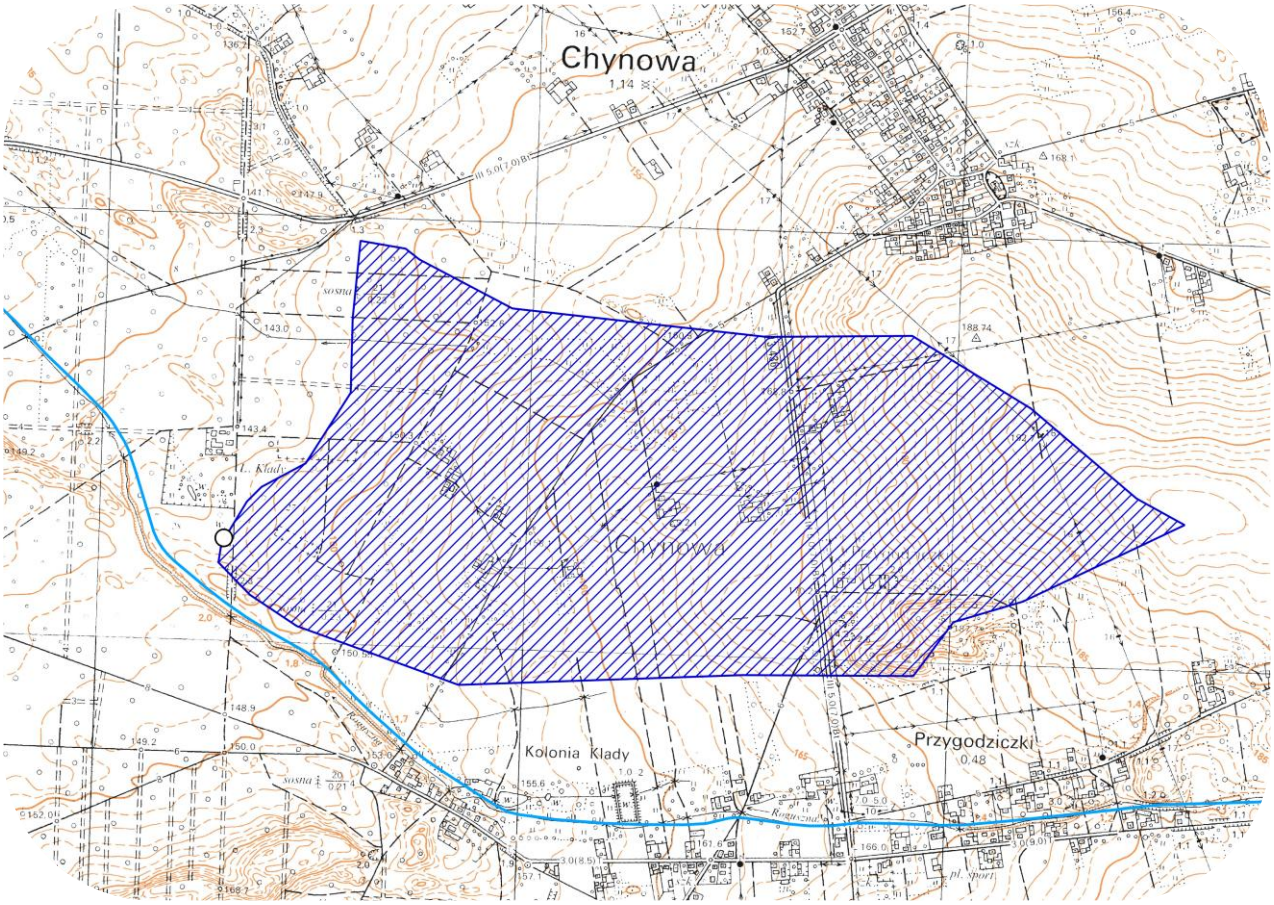
ZAŁĄCZNIK NR 2. OBLICZENIA HYDROLOGICZNE W PRZEKROJU ZBIORNIKA

Wyznaczenie przepływów maksymalnych, średnich i niskich oraz przepływu nienaruszalnego

Data obliczeń: 13.10.2026

Mapa zlewni

1. Obliczenia hydrologiczne przepływów maksymalnych

1.1. Parametry geometryczne zlewni

Do obliczeń przyjęto powierzchnię zlewni A = 1,47 km^2 oraz długość drogi odpływu od źródła do przekroju obliczeniowego L = 0,10 km. Wysokość źródła wynosi Hźr = 155,70 m n.p.m., natomiast wysokość w przekroju zbiornika Hob = 145,20 m n.p.m.

Ir1 = (Hźr − Hob) / L = (155,70 − 145,20) / 0,10 = 105,00 ‰

Tak wyznaczony uśredniony spadek podłużny jest następnie wykorzystywany w charakterystyce hydromorfologicznej koryta.

1.2. Gęstość sieci rzecznej i parametry stoków

Suma długości cieków i suchych dolin przyjęta do obliczeń wynosi Σ(L+l) = 0,20 km. Gęstość sieci rzecznej obliczono jako iloraz sumarycznej długości sieci i powierzchni zlewni.

ρ = Σ(L+l) / A = 0,20 / 1,47 = 0,13605 km^{-1}

Średnią długość stoków wyznaczono z zależności stosowanej w formule opadowej:

$$Is = 1 / (1{,}8 \cdot \rho) = 1 / (1{,}8 \cdot 0{,}13605) = 4{,}08333\ km$$

Dla sumy długości warstwic Σk = 4,70 km oraz cięcia warstwicowego Δh = 10,00 m średni spadek stoków wynosi:

$$Is = \Delta h \cdot \Sigma k / A = 10{,}00 \cdot 4{,}70 / 1{,}47 = 31{,}97279\ ‰$$

1.3. Zastępczy współczynnik odpływu ϕ

Współczynnik odpływu ϕ przyjęto na podstawie rodzaju utworów glebowych zgodnie z tabelą B.1 i rysunkiem M1 „Aktualizacji metodyki…". Dla zlewni obejmującej więcej niż jeden rodzaj gruntu zastosowano średnią ważoną powierzchnią.

1) Piaski gliniaste: ϕ1 = 0,35, A1 = 1,47 km^2, ϕ1·A1 = 0,5145 km^2.

$$\phi = \Sigma(\phi i \cdot Ai) / A = 0{,}5145 / 1{,}47 = 0{,}35$$

Wartość zastępcza ϕ jest bezpośrednio wykorzystywana w obliczeniu charakterystyk hydromorfologicznych oraz przepływów Qmax,p.

1.4. Charakterystyka hydromorfologiczna koryta i stoków

Do obliczeń przyjęto opad dobowy H1,p=1% = 90,00 mm, miarę szorstkości koryta m = 11,00 oraz miarę szorstkości stoków ms = 0,15.

$$\Phi r = 1000 \cdot L / [m \cdot Ir1^{(1/3)} \cdot A^{(1/4)} \cdot (\phi \cdot H1)^{(1/4)}] = 0{,}7387$$

$$\Phi s = \sqrt{(1000 \cdot ls)} / [ms \cdot Is^{(1/4)} \cdot \sqrt{(\phi \cdot H1)}] = 31{,}92021$$

Na podstawie Φs = 31,92021 z tabeli B.4, przez interpolację liniową, wyznaczono czas spływu po stokach ts = 287,00 min. Następnie dla Φr = 0,7387 oraz ts = 287,00 min z tabeli B.6 wyznaczono maksymalny moduł odpływu jednostkowego F1 = 0,053 (m^2/s)/km^2.

1.5. Redukcja jeziorna

Suma powierzchni jezior w zlewni wynosi ΣAJi = 0,00 km^2. Wskaźnik jeziorności i współczynnik redukcji jeziornej obliczono następująco:

$$JEZ = \Sigma AJi / A = 0{,}00 / 1{,}47 = 0{,}00$$

$$\delta J = 1{,}00 \text{ — wartość z Tab. B.7 dla JEZ} = 0{,}00$$

1.6. Przepływy maksymalne o zadanym prawdopodobieństwie przewyższenia

Przepływy maksymalne roczne obliczono formułą opadową Stachý i in. (1998). Dla przyjętego regionu hydrologicznego Niziny 4b zastosowano współczynniki λp zgodne z tabelą B.8, a współczynnik kształtu fali wynosi f = 0,60.

$$Qmax,p = f \cdot F1 \cdot \phi \cdot H1 \cdot A \cdot \lambda p \cdot \delta J$$

Przykładowe pełne podstawienie dla p = 1%:

$$Qmax,1\% = 0{,}60 \cdot 0{,}053 \cdot 0{,}35 \cdot 90{,}00 \cdot 1{,}47 \cdot 1{,}00 \cdot 1{,}00 = 1{,}472499\ m^3/s$$

Dla pozostałych prawdopodobieństw zachowano tę samą zależność, zmieniając współczynnik λp właściwy dla danego p. Wyniki szczegółowe zestawiono poniżej jako kontrolę obliczeń.

p [%]	λp [-]	Qmax,p [m^3/s]
0,1	1,34	1,9731487
0,2	1,24	1,8258988
0,5	1,10	1,6197489
1,0	1,00	1,472499
2,0	0,894	1,3164141
3,0	0,829	1,2207017
5,0	0,75	1,1043742
10,0	0,637	0,9379819
20,0	0,521	0,767172
30,0	0,445	0,6552621
50,0	0,342	0,5035947

2. Przepływy średnie i niskie oraz przepływ nienaruszalny

Poniżej przedstawiono pełny tok obliczeń przepływów SSQ, SNQ oraz przepływu nienaruszalnego Qn, wraz z przyjętymi danymi, doborem współczynników, podstawieniem do wzorów i wynikiem końcowym.

2.1. Przepływ średni roczny SSQ — wzór Iszkowskiego

Do obliczenia SSQ przyjęto powierzchnię zlewni A = 1,47 km^2 oraz średnią roczną sumę opadów P = 550,00 mm. Opad przeliczono na metry: P = 550,00 / 1000 = 0,55 m. Współczynnik odpływu Cs wybrano z tabeli Iszkowskiego: „0,25 — niziny i płaskie wysoczyzny", stąd Cs = 0,25.

$$SSQ = 0{,}03171 \cdot Cs \cdot P \cdot A$$

Po podstawieniu: SSQ = 0,03171 · 0,25 · 0,55 · 1,47 = 0,0064094 m^3/s.

2.2. Przepływ średni niski roczny SNQ — wzór Iszkowskiego

Współczynnik retencji v przyjęto na podstawie tabeli Iszkowskiego: „1,00 — grunty przepuszczalne: średnio przepuszczalne, roślinność normalna", co odpowiada wartości v z tabeli = 1,00. Ponieważ powierzchnia zlewni A = 1,47 km^2 jest mniejsza od 200 km^2, zgodnie z przyjętą poprawką współczynnik v zmniejszono o 25%: v = 1,00 · 0,75 = 0,75.

$$SNQ = 0{,}4 \cdot v \cdot SSQ$$

Po podstawieniu: SNQ = 0,4 · 0,75 · 0,0064094 = 0,0019228 m^3/s.

Dodatkowo do kontroli warunku przepływu nienaruszalnego wyznaczono NNQ: NNQ = 0,2 · v · SSQ = 0,2 · 0,75 · 0,0064094 = 0,0009614 m^3/s.

2.3. Przepływ nienaruszalny Qn — metoda Kostrzewy

Najpierw obliczono średni odpływ jednostkowy SSq na podstawie SSQ i powierzchni zlewni: SSq = 1000 · SSQ / A = 1000 · 0,0064094 / 1,47 = 4,3601 $l/(s \cdot km^2)$.

Dla SSq = 4,3601 $l/(s \cdot km^2)$ określono typ hydrologiczny cieku jako „przejściowy i podgórski". Dla tego typu hydrologicznego oraz powierzchni A = 1,47 km^2 z tabeli współczynnika Kostrzewy przyjęto k = 1,27.

$$Q_{n,obl} = k \cdot SNQ$$

Po podstawieniu: $Q_{n,obl} = 1{,}27 \cdot 0{,}0019228 = 0{,}002442\ m^3/s$.

Warunek obliczeniowy: $Q_n = \max(k \cdot SNQ, NNQ)$. Wartość $k \cdot SNQ = 0{,}002442\ m^3/s$ jest nie mniejsza od $NNQ = 0{,}0009614\ m^3/s$, dlatego jako przepływ nienaruszalny przyjęto $Q_n = 0{,}002442\ m^3/s$.

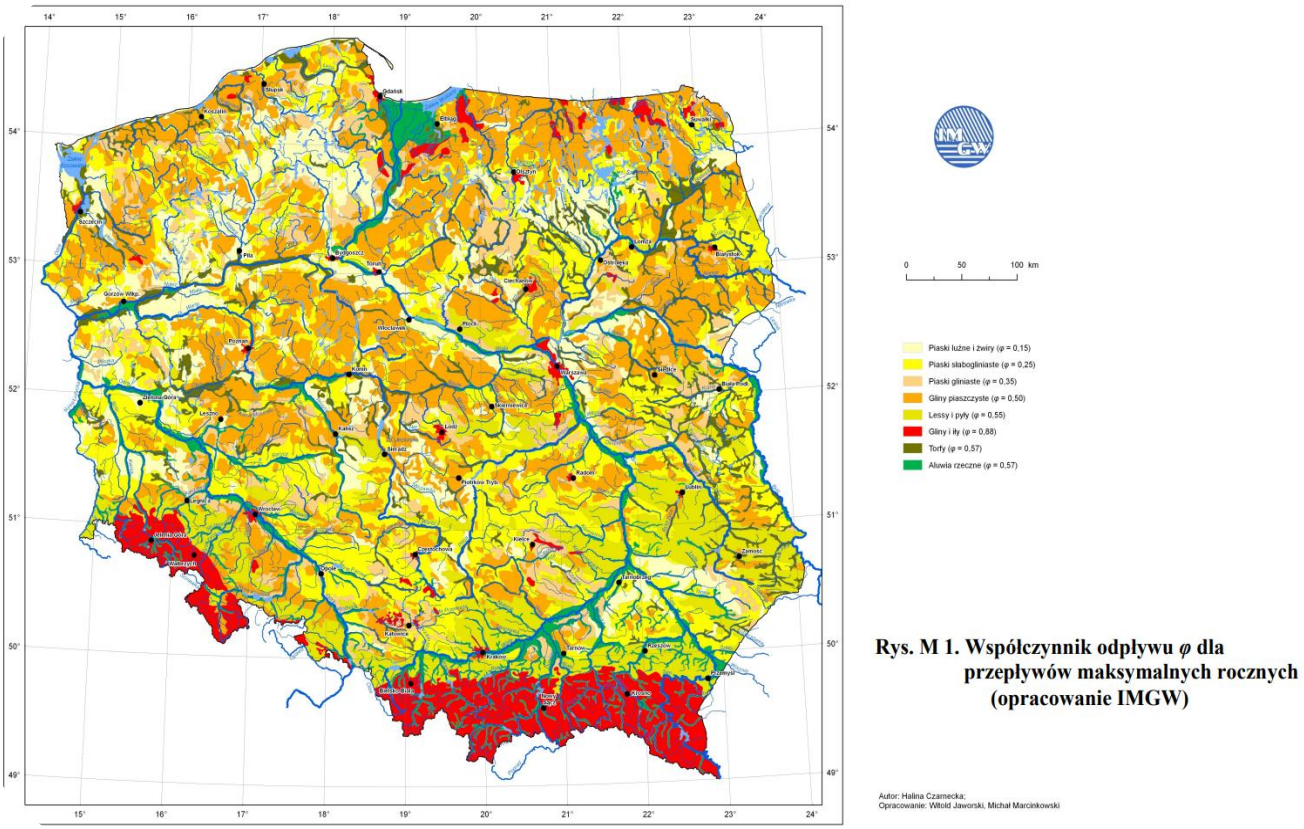
Parametr	Wartość	Jednostka
SSQ	0,0064094	m^3/s
NNQ	0,0009614	m^3/s
SNQ	0,0019228	m^3/s
SSq	4,3601	$l/(s \cdot km^2)$
Typ hydrologiczny	przejściowy i podgórski	
k Kostrzewy	1,27	
Qn	0,002442	m^3/s

3. Podstawa doboru parametrów metodycznych

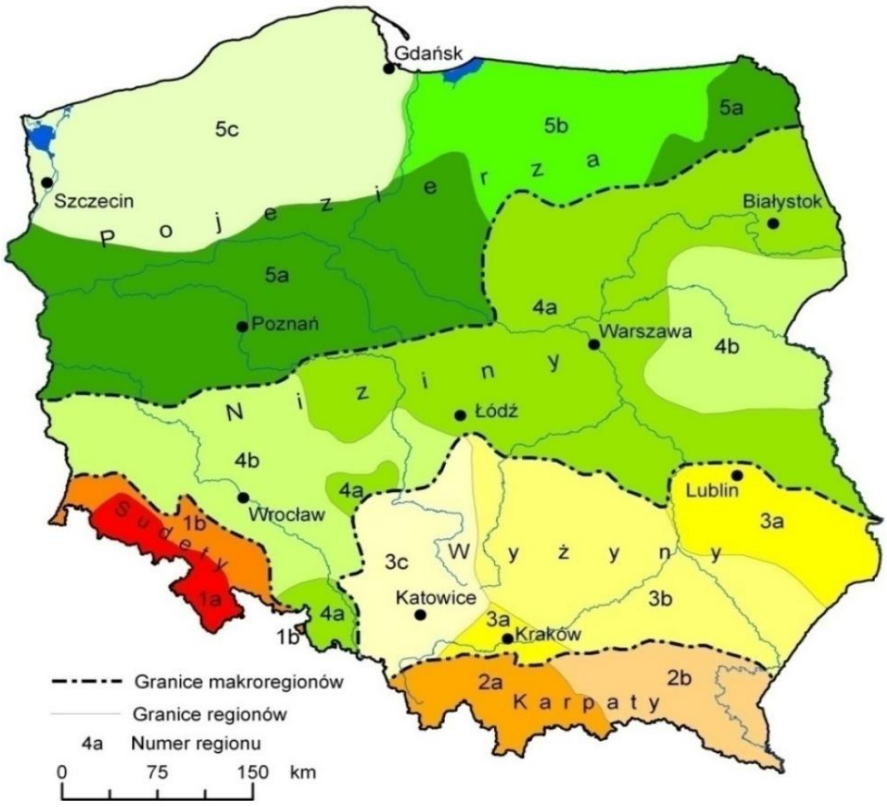
Wartości współczynników i parametrów tabelarycznych przyjęto zgodnie z „Aktualizacją metodyki obliczania przepływów i opadów maksymalnych o określonym prawdopodobieństwie przewyższenia dla zlewni kontrolowanych i niekontrolowanych oraz identyfikacji modeli transformacji opadu w odpływ". Rysunek M1 służy do identyfikacji współczynnika odpływu ϕ, natomiast mapa M2 do identyfikacji makroregionu i regionu hydrologicznego stosowanego przy doborze λp.

Źródło metodyczne	Sposób doboru	Wartość przyjęta
Spadek zlewni I_{r_1}	Hźr = 155,70 m n.p.m.; Hob = 145,20 m n.p.m.; L = 0,10 km	I_{r_1} = (Hźr − Hob)/L = 105,00 ‰
Wzór Iszkowskiego - SSQ	0,25 — niziny i płaskie wysoczyzny; P = 550,0 mm	SSQ = 0,006409 m^3/s
Wzory Iszkowskiego - SNQ/NNQ	1,00 — grunty przepuszczalne: średnio przepuszczalne, roślinność normalna; v efektywne = 0,75	SNQ = 0,001923; NNQ = 0,000961 m^3/s
Metoda Kostrzewy - Qn	SSq = 4,36 → przejściowy i podgórski; A = 1,47 km^2	k = 1,27; Qn = 0,002442 m^3/s
Tab. B.1 - gleby	Piaski gliniaste: ϕ=0,35, A=1,47 km^2	ϕ zastępczy = 0,35
Tab. B.2 - szorstkość koryta	11 - koryta nizinne, wyrównane dno	m = 11,00
Tab. B.3 - szorstkość stoków	0,15 - nierówne pastwiska, łąki, zabudowa >20%	m_s = 0,15
Mapa / dane opadu	H_1 należy odczytać z mapy albo danych opadowych zgodnie z metodyką	H_1 = 90,00 mm
Tab. B.4 - czas spływu	Φ_s = 31,9202; przedział 12,00-15,00	t_s = 287,00 min
Tab. B.6 - moduł F_1	Φ_r: 5,0-10,0; t_s: 150-200 min	F_1 = 0,053
Tab. B.7 - jeziorność	JEZ = 0,00; przedział 0,00-0,05	δJ = 1,00

Źródło metodyczne	Sposób doboru	Wartość przyjęta
Mapa regionalizacji / Tab. B.8	4b - Niziny 4b	λ_1% = 1,000; f = 0,60

Rys. M1. Współczynnik odpływu ϕ dla przepływów maksymalnych rocznych (opracowanie IMGW).

Mapa M2. Makroregiony i regiony Polski (opracowanie IMGW).